

SAVA

Izhaja vsako soboto ob 5 uri zvečer. Uredništvo in upravnništvo: Kranj št. 170 (Prevčeva hiša). — Naročnina za celo leto K 4.—, za pol leta K 2.—, za četrt leta K 1.— Za vse druge države in Ameriko K 5'60.— Posamezne številke po 10 vinarjev. — Vse dopise je naslavljati na uredništvo lista „Sava“ v Kranju. Inserate, naročnino, reklamacije pa na upravnništvo „Sava“ v Kranju. — Dopisi naj se blagovolijo frankirati. Brezimi dopisi se ne priobčujejo. Reklamacije so poštnine proste. — **Inserati:** štiristopna petit-vrsta za enkrat 12 vin. za dvakrat 9 vin., za trikrat 6 vin., večji inserati po dogovoru. Inserati v tekstu, poslana in posmrtnice dvojno. Plačujejo se naprej. — Rokopisi se ne vračajo. — Brzjavni: „Sava“, Kranj. Čekovni račun pri c. kr. pošto-hranilničnem uradu št.: 41.775.

Boj za Trst.

Dunaj, 24. marca.

Na Kraški planoti so vdrle naše patrulje v naskoku včeraj pri Kostanjevici v prvo sovražno utrjeno črto, prepodile italijanske postojanke ter se po ukazu zopet vrnilo v naše pozicije. Popoldne je bil artiljerijski boj na visoki planoti zelo živahen.

V pokrajini Stilsferjoča so zavrnilo naše čete napad Italijanov na monte Scorzuzzo, kjer je imel sovražnik velike izgube.

Dunaj, 27. marca.

Na Goriškem so vdrli oddelki našega pešpolka št. 100 z močno artiljerijsko podporo južno od Bilj v sovražne pozicije, vjeli 9 častnikov in 306 mož, vplenili eno strojno puško in eno metalo min ter se držali proti več profinapadov.

Na prelazu Plöcken smo pregnali Italijane iz finančne stražnice. Poslopje je zletelo v zrak, ko je bila naša patrulja preiskala in zapustila.

Dunaj, 28. marca.

Število v boju južno od Bilj vjetih Italijanov se je zvišalo na 15 častnikov in 500 mož. V tem prostoru je artiljerijski ogenj in ogenj metal min zelo živahen.

Dunaj, 29. marca.

Na Krasu so vdrle naskakovalne patrulje pešpolka številka 64 zahodno Jamelj v sovražne jarke, ujele so tam 20 mož in zaplenile 2 strojni puški. Naši letalci so metali bombe na italijanski tabor pri Podsabotinu.

Bojne priprave na italijanski fronti.

Lugano, 27. marca. Bivši minister Barzilai se je vrnil s fronte in izjavlja v „Giornale d' Italia“, da on sodi, da bo sovražnik prodiral istočasno s Tirolskege in Krasa, Barzila naznanja, da bo moralo civilno prebivalstvo v kratkem zapustiti Gorico, narod pa mora ostati miren. Bojna sila italijanske armade je zadnje leto izredno narastla. Proti Trentinu so napravljene ogromne dolinske zapore, artiljerija je znatno pomnožena, ako pa nastopi potreba pomoči zaveznikov, ne

bo izostala ta prav gotovo ne že radi vzajemnih interesov zaveznikov.

Ruski neuspehi.

Berolin, 23. marca.

Pri nenadnem napadu blizu Samana ob Dvini je ostalo 21 Rusov v naših rokah. V več odsekih, zlasti pri Smorgonu, zapadno od Lucka, pri Brodih in Brzezanih je streljanje od časa do časa naraščalo.

Berolin, 24. marca.

Po strelski pripravi pri Smorgonu, Baranovičih in ob Stohodu prodirajoče izvidne oddelke Rusov smo prepodili. Jugozapadno od Dvinska so zbili naši letalci sovražno letalo, ob Trisvjatskem jezeru pa privezni balon.

Dunaj, 27. marca.

Južno od doline Csobanyos je napadel sovražnik včeraj z močno podporo artiljerije pozicije pri Magyarosu. Vrgli smo ga nazaj deloma z ognjem, deloma v bližinskem boju. Južno od doline Sulten je udušil naš topovski ogenj poskušen ruski napad.

Jugovzhodno od Brzezanov, pri Olejovu in zapadno od Lucka je izvršil sovražnik brez uspeha sunek proti našim črtam. Imel je velike izgube. V prostoru pri Baranovičih smo ga z nenadnim napadom vrgli iz njegovih pozicij zapadno od Ščare, pri čemer je izgubil poleg velikih krvavih izgub tudi nad 300 vjetnikov.

Boj ob Seretu.

Dunaj, 25. marca.

Naše čete so stale včeraj na obeh straneh doline Csobanyos v silnem boju. Severno od doline so zajuršale na fronti široki 2 km in globoki 1½ km, sovražne jarke. Kmalu na to južno od doline izvršeni ruski protisunek proti naši poziciji pri Magyarosu se je zlomil v zapornem ognju. Sovražnik je zbežal nazaj v svoje jarke. Število vjetih znaša 500. Naše izgube so zelo majhne.

Jugovzhodno od Dorne Vatre so sunili naši izvidni oddelki do četrte ruske črte.

Dunaj, 28. marca.

Južno od doline Uz smo vzeli v širini 3 km neko rusko višinsko pozicijo ter jo držali proti 3 močnim profinapadom. Plen znaša 150 vjetih, 3 strojne puške in metala min.

Pozicijo pri Magyarosu je naskočil sovražnik včeraj popoldne zopet brezuspešno.

V Gozdnatih Karpatih uspešna podvzetja v predpolju.

Boji na zapadu.

Berolin, 24. marca.

Na obeh straneh Somme in Oise se odigravajo dan na dan boji naših varstvenih oddelkov s sovražnimi prednjimi četami, ki po številnih spopadih, izgub polnih, le obotavljajoč se, tipajo naprej, se na mnogih točkah zakopavajo ter so v svojem gibanju močno ovirani od naših priprav. Včeraj so napadli Francozi naše postojanke zapadno od La Fera, ob nižavi Ailette in pri Neuville in Margivallu. Povsod smo jih vrgli nazaj.

V Champagni se je posrečilo našim izvidnim četam na več točkah fronte dobiti vjetnike iz francoskih črt.

Berolin, 25. marca.

Pri jasnem vremenu je bilo na flandrski fronti in na fronti pri Artoisu artiljerijsko delovanje živahno. Jugovzhodno od Ypresa so izvršili naši metalci min uspešno streljanje. V zvezi s tem prodirajoče izvidne čete so našle jarke popolnoma razdejane in od sovražnika zapuščene. Pri Beaumetz, Roiselu in vzhodno od kanala Crozat so zadeli sovražni sunki na naše varstvene naprave ter so se na ukaz izognile, ko so storile nasprotniku škodo. V boju pri Vregnyju, severovzhodno od Soissons smo z izgubami zavrtili francoske bataljone. Pri Soupirju in pri Cernyju, na severnem bregu Aisne so vdrle naše čete v mogočnem naskoku po uspešnem pridravljalnem streljanju v francosko črto ter so se vrnilo s 60 vjetimi.

Med morjem in Moslo je bilo mnogo napadov naših letalcev na sovražne letala in na cilje

PODLISTEK.

Julij Pekár:

Abbéjevo pismo iz leta 1794.

(Konec.)

Ali se spomnite, markiza, onega mesta v igri, ko se pastir in pastarica naposled srečata prevzeta ljubezni? Oh, draga prijateljica, to je bil strašen trenotek! Hipno je zadonel gromu podoben strel iz topa in zid, ki je tvoril ozadje pozorišča, se je sesul. Iz smodnikovega dima, skozi nastalo odprtino, pa je prodrl polgoli, krvoločni nestvor kanalje . . . Tamkaj, kjer so ravnokar pastirji in nimfe, vse v svili, poveljavale ljubezen v lepi vezani besedi, tamkaj ob vznožju stopnjic se je rinila tisočglava uporna množica. Toda kljub naraščajočemu vrišču je vojvodinja še vedno nepremično sedela na baržunašem stolu. Poznal sem njene uničujoče poglede; ni imela strahu . . . Le z ukazajočim migljajem je zadržavala za njenim hrbtom se skrivajočo, do smrti prestrašeno družbo.

„Kruha, kruha!“ In kose so zabliskale nad glavami množice.

To vpitje je vplivalo na presvitlo gospo kakor bojni klic. Sedaj je prišel njeni moment. Trepetajoč zadržane jeze se je dvignila počasi raz sedež veličastna amaconka. Nekaj junaškega je odsevalo iz njene plemenite, sloke postave. In ni se ji tresel glas, ko je pričela:

„Kako se upate priti tu sem? Kaj se bahate tu pred menoj z Vašo lakoto?“

Doslej se še nikdo ni bil drznil postaviti noge na mramornate stopnjice. Sedaj pa se je utopil kolovodjin glas v žugajočem bučanju.

Porinili so ga v stran in nad dvesto mož je hipno stalo gori na terasi pred prestolom jasne vojvodinje. Sto žulavih rok se je stegalo po njej in že so se dotikale njenega prezvišenega telesa. ko zadone iz množice prestrašeni klici:

„O Bog, modra kri! Pazite na modro kri!“ Vojvodinja se ni ganila. Kakor da bi hotela pomiriti podivjane pse, je srdito vzkliknila:

„Pazite, kanalja!“

In, madame, pobesneli psi so se res prihulili pred pogledom prejasne gospe. Nisem mogel verjeti svojim očem: ali bi tako otročje vražjeverstvo res zamoglo rešiti kraljestvo? Divje kolovodje so v mrzličnem strahu popadali na kolena, valjali so se v prahu ter le braneče stegovali roke. Nastala je strašna tišina. Presvitla gospa se je z zaničevalnim posmehem ozrla po družbi in kazala na množico:

„Ali se sedaj še bojite pred svojatjo. Saj moramo kanalji le poklicati v spomin, kdo in kaj da smo!“

Zmagovalni klici so se čuli iz družbe. Gospodje so se ojunčili. Mladi vicomte, ki se je morda najstrahopetnejše skrival za krila naše vojvodinje, je v bahavem junaštvu hipno potegnil svoj meč ter stopil naprej. Topo gledajoč star kmet, ki je skoro z božanskim občudovanjem zrl v presvitlo gospo, je klečal v bližini. V tega člo-

veka, ki se ni mogel braniti, je zasadil vicomte svoj meč do držaja. Vse se je zgodilo tako hitro, da množica vsega tega še opazila ni. Zavedla se je šele potem, ko je vicomte izdril svoj salonski meč in nehote ranil vojvodinjo na rami. Ne vem, ali je bila rana velika, ali je le okrvavljeno bodalo omadeževalo njeno obleko, hipno je bila vojvodinja na vratu in po prsih krvava . . .

Markiza, to sem Vam hotel povedati. V tem trenutku je izbruhnila francoska revolucija. Ko so kmetje zapazili kakor nekaj božji čudež, da iz rane visoke gospe ne curlja modra, nego navadna rdeča kri, — ko so prišli do spoznanja, da so jih izrabljajoč njih vražjeverstvo vodili le za nos, so planili kvišku kakor tigri.

„Saj nima modre krvi! Ni več kraljestva! Njena kri je rdeča! Saj je ravnokar človek — ravnokar kanalja kakor mi! V pekel žnjo — —“

V trenutku je bredla razcapana množica v potokih krvi. Nikdo ni preživel tega klanja. Grad je zgorel . . . Kako sem se sam rešil, še danes ne vem. Spominjam se le, da je strašna pesem donela med stokanjem umirajočih. Oh, markiza, od takrat sem to pesem čul še mnogokrat, ali nikdar ni name tako grozno učinkovala kakor takrat, ko je naposled tudi ljudstvo spoznalo, da je kraljevska kri pravtako le rdeča in ko je med strašnim zmagovaljem prepevalo:

„Allons enfants de la patrie . . .“

na zemlji. V boju v zraku so izgubili Angleži in 17 letal. Nadporočnik baron Richthofen je zbil dvajsetega, poročnik Voss svojega 16. in 17. sovražnika.

Berolin, 26. marca.

Od kanala La Bassee tja na južni breg Scarpe je bil včeraj topovski boj silen. V gorati pokrajini jugozapadno od St. Quentin so sunile naše čete proti francoskim četam, ki so bile prodrle preko Somme iz Canala Crozart ter jim prizadejale v silnem boju velike izgube. Sto vjetih, več strojnih pušk in en infanterijski top smo pripeljali nazaj. Vzhodno od nižine Ailette in proti črti Leuilly-Neuville je peljal sovražnik močne dele več divizij k napadu na naše eksponirane odelke, ki so z močnimi izgubami zavrnil sovražnika, kateri je na posamnih točkah do trikrat napadel. Pri Craonellu severno od Aisne se je ponesrečil francoski sunek v bližinskem boju.

Berolin, 27. marca.

Vsled deževnega vremena je bilo bojno delovanje na celi fronti malenkostno.

Na cestah iz Bapauma proti severovzhodu je prišlo do bojev na črti prednjih straž Norouil-Lagnicourt, enako pri Equancourt, severovzhodno od Peronna. Roisel ob potoku Coloque je sovražnik po večkrat brezuspešnih sunkih zasedel.

V gozdu med Oise in Coucy le Chateauom so močne francoske čete sunile proti našim varnostnim četam, ki so prizadejale sovražniku izgube ter so napravile nato prostora dred grozečim objemom.

Berolin, 28. marca.

Pri večini armad je potekel dan mirno. Na ozemlju na obeh straneh Somme in Oise je prišlo le do malih bojev.

Kako uspešno rešujejo naše čete tam svojo nalogo, izhaja iz tega, da smo našli na bojišču z dne 26. marca med Lagnicourtom in Morchiesom kakih 1000 mrtvih Angležev.

Včeraj so imeli Francozi na zapadnem bregu Oise pri La Feru pri sunku, ki se je ponesrečil, krvave izgube.

V Champagni smo vzeli nekaj francoskih jarkov južne od Riponta. Tam in pri podvzetjih južno od Saint Soupleta in pri Tahuru smo vjeli 300 Francozov ter vplenili več strojnih pušk in metal min. Severno od Reimsa in v Argonih smo s sunkom pregnali sovražne izvidne oddelke, ki so bili vdrti v našo pozicijo.

Napad nemških torpedovk na Dunkerque.

Berolin, 27. marca.

Neka naša skupina torpedovk je v noči od 25. na 26. marec obstreljevala naprave vojnega pristanišča Dunkerque na kratko razdaljo z 200 strel. Sovražnih pomorskih bojnih sil nismo srečali nikjer. Naši čolni so se nemoteno zopet vrnili.

Princ Friderik Karel Pruski.

Berolin, 26. marca. Glasom natančnejših poročil je princ Friderik Karel res v angleškem ujetništvu. V bojih v zraku je bil zadet v trebuh in roko. Vsled težkih ran je bila takoj potrebna operacija.

V Orijentu.

Finančni položaj Turčije.

Carigrad, 22. marca. Tekom proračunske debate v seratu je podal finančni minister Djavid beg podrobna pojasnila o finančnem položaju Turčije. Merodajni nemški krogi so baje za trdno obljubili, da bodo dali Turčiji po sklepu miru na razpolago poldrugo milijardo mark, vsoto, ki bi odprla in omogočila izkoriščanje virov Turčije, če se bo prav obrnila. Minister je dosegel rok 8 let, v katerih Nemčija ne bo zahtevala niti obresti, niti amortizacije. Večina je ministrova izvajanja sprejela z odobravanjem.

Angleži v Mezopotamiji.

„Journal de Geneve“ poroča, da namerava Anglija ustanoviti kneževino Mezopotamijo pod angleškim vrhovnim gospodstvom z Bagdadom kot glavnim mestom. Izbran je tudi že knez nove arabske države in sicer Ahmed Fuad, brat egiptskega sultana Huseina.

Na Balkanu.

Makedonsko bojišče.

Berolin, 24. marca.

Boji med Ohridskim in Prespanskim jezerom in pri Bitolju se zde za enkrat končani. Od 12. do 21. marca so se dan na dan ponavljali napadi Francozov, ki so pri tem vporabljali velike dele svoje 76., 156. in 57. divizije ter več kolonijalnih polkov. Dne 15. in 18. marca od sovražnika dobljeno ozemlje smo s protinapadi 20. in 21. marca zopet pridobili. Obvladajoče višine v gorati pokra-

jini zapadno in severno od bitolske kotline, ki so bile cilj Francozov, so trdno v naših rokah. Zavezniške čete so se v žilavem vztrajanju in hudem ognju in v močnem napadu izborna obnesle. Sodelovanje infanterije, artiljerije in pomožnih čet je bilo po jasni volji sigurnega vodstva vzorno. Prizadejalo je sovražniku zelo težke izgube, vsled česar je dozdevno nastal sedanji mir. Četa pričakuje polna zaupanja v svoje znanje nadaljnih bojev.

Berolin, 25. marca.

Severno od Bitolja so očistili naši štrafunski oddelki francosko gnezdo strelcev, ki je bilo ostalo pred našimi pozicijami.

Severozapadno od Bitolja so Francozi iznova napadli. Več močnih sunkov se je v bližinskem boju ponesrečilo. Zapadno od Trnove se je sovražnik v ozkem kosu jarka vstallil.

Vojna z Ameriko.

Vojne priprave Amerike.

Washington, 25. marca. Vojni departement razglša vpoklic 14 polkov narodne garde raznih držav za zvezno službo. Predsednik je podpisal ordo, s katero se pomnožuje personal brodovja na 87.000 mož.

Glasom poročil francoskih listov obsega vojaški načrt vlade v Washingtonu tele točke: Mobilizacija vseh brodovnih sil: v uporabo oporišč na angleški in francoski obali, otvoritev ameriških pristanišč in ladjedelnic vojnim ladjam entente, neomejena dobava vojnega materijala ententi, zastraženje transportov v Vladivostok, mobilizacija milic za varstvo in zagotovitev miru v notranjem, uporaba vseh vojnih in trgovskih ladij v ameriških pristaniščih za porabo ameriške vojne marine. Nemčija bi dobila tudi nekaj odškodnine, razen da se ladje zaplenijo za potopljene ameriške ladje. Končno bo navedel program še nekaj točk, kakor mobilizacijo ameriškega trgovskega brodovja, otvoritev velikih trgovskih kreditov in mobilizacijo železnic in industrij za vojni materijal.

Amerikanska belgijska komisija odpoklicana.

Washington, 24. marca. Reuter. Državni departement formalno naznanja odpoklic članov ameriške pomožne komisije v Belgiji. Komisija bo nadomeščena z združeno nevtralno komisijo pod nadzorstvom nizozemskih vojaških uradnikov. Ameriški poslanik Whitlock, ki je dosedaj rezidiriral v Bruslju, gre kot poslanik za Belgijo v Havre.

Vojno razporeženje v Ameriki.

Amsterdam, 27. marca. Lokalni poročevalec „Allgemeen Handelsblad“ poroča, da v Zedinjenih državah vojno razporeženje narašča in da pričakuje vlada splošen naval k armadi, ki jo hoče postaviti. Nobenega dvoma ni več o načinu udeležbe Amerike na vojni. Washingtonski poročevalec „Daily Telegraph“ poroča, da narašča želja po aktivni udeležbi na vojni in da je Wilson sam sedaj mnenja, da naj vržejo Zedinjene države na tehnično vsa svoja sredstva, tudi svoje može. Sedaj je celo verjetno, da se bo predsednik pridružil ententi in sopedpisal pogodbo, da ne sklene separatnega miru.

Novo posredovanje med Ameriko in Nemčijo?

Berolin, 27. marca. Glasom nevtralnega poročila iz New Yorka se vzdržuje tam vest o posredovanju med Nemčijo in Zedinjenimi državami potom Švice.

Amerikanska kriza.

Haag, 28. marca. „Holländer Nieuwes Büro“ javlja iz Washingtona: Po informacijah iz vladnih krogov bo na izrednem kongresu dne 2. aprila Nemčiji napovedana vojna. „Central News“ javlja iz Washingtona: Velja za zagotovljeno, da je 95 odstotkov članov kongresa za sodelovanje amerikankega brodovja na strani entente, 75 odstotkov pa za odpravo ameriških čet na zapadno bojišče.

Mehika mobilizira.

Zeneva, 28. marca. Poročilo „Heralda“ iz Mehike pravi, da je izdal predsednik Carranza ukaz za mobilizacijo mehikanske milice. Kakor poroča „Petit Parisien“ se širijo dan na dan v Washingtonu vznemirjajoče vesti o Mehiki. Onstran mehikanske meje se zbira baje 150.000 do 200.000 mož.

Japonske vojne ladje v mehikanskih vodah?

Berolin, 27. marca. „Herald“ poroča, da križari v mehikanskih vodah več japonskih vojnih ladij, da prevzamejo v slučaju nemirov v Mehiki varstvo japonskih državljanov.

Kitajska in Nemčije.

Prekinjenje diplomatskih stikov med Kitajsko in Nemčijo.

Berolin, 24. marca.

Tukajšnji kitajski poslanik je sporočil zunanjemu uradu brzovjavko svoje vlade, ki razglša z

dekretom predsednika z dne 14. marca prekinjenje diplomatskih stikov z Nemčijo. Dekret izvaja, da je prejšnja kitajska vlada z namenom, da izvojuje mednarodnemu pravu veljavo in da štiti življenje in imetje kitajskih državljanov, poslala oster protest nemški vladi proti metodam pomorskega bojevanja, veljavnim od 1. februarja sem, s pripombo, da bi bila kitajska vlada, če bi Nemčija to svojo politiko ne prenehala, prisiljena prekiniti dosedanje diplomatske zveze z Nemčijo. Dne 11. marca je nemška vlada odgovorila, da ji ni mogoče preklicati podmorske vojne v zapornem okolišju. Ta odgovor — pravi dekret — nikakor ne odgovarja našim upom in željam. Da dokažemo svoje spoštovanje pred mednarodnim pravom in da branimo življenje in imetje svojih državljanov, razglšam s tem, da kitajska vlada z današnjim dnevom nima več nikakršnih diplomatskih stikov z Nemčijo.

Ruska revolucija.

Retorme ruske vlade.

Rim, 26. marca. „Agenzia Stefani“ javlja: General Russkii je s podrejeno mu armado prisegel provizorični vladi zvestobo. General Jandenić, zapovednik kavkaške armade je isto napovedal, general Evert, zapovednik srednje zapadne fronte je podal ostavko in je prišel na njegovo mesto general Lešickij. Vojni minister Gučkov je odpoštoval na fronto. Provizorična vlada je bivšemu carju Nikolaju dovolila čitanje časopisov. Odbor delavcev je dogovorno z industrijalci petrograjskega okraja določil za vse delavnice osemurni delavnik. Govori se tudi o podelitvi aktivne in pasivne volilne pravice ženskam. V novem mestnem odboru v Petrogradu je že nekaj žensk, med njimi žena ministra Miljukova. V Moskvi bo tékom 14 dni dovoljeno ženskam izvrševati odvetniški poklic.

Reforme v ruski dumi.

Amsterdam, 26. marca. „Times“ poročajo iz Petrograda 22. t. m. o reformah, ki naj se uvedejo v ruski armadi: Moštvo si bo v bodoče samo poiskalo prehrano. V ta namen bo izvolila vsaka stotnija komisijo 8 vojakov, ki dobe lastne dobavitelje in svojega pisarja; častniki pa obdrže pravico kontrole. V častniškem zboru naj preneha protekcija. Stari generali, ki so dosegli starostno mejo, bodo morali iti v pokoj. Armade na fronti in v počitnih pozicijah bodo stopile v ozek stik druga k drugi.

Nova zastava — odsek za armado.

Malmö, 26. marca. Potrjujejo, da so se po odstopu carja Nikolaja izrekli za novo vlado vsi zapovedniki armad in čet. Nova vlada je bila odbojena, če bi se posamezni oddelki armade uprli, ustaviti dovoz živil in jih izstradati. Nihilistični elementi delajo izdatno propagando. V Helsingforsu je bila ob veliki slavnosti blagoslovljena nova ruska zastava; prej so bile barve bela-modra-rdeča, zdaj so modra-bela-rdeča. — Vojni minister Gučkov je izdelal načrt za novo organizacijo armadnega vodstva. Vodstvo bo kakor na Francoskem izročeno posebnemu odseku, v katerem bodo vojni in finačni minister ter minister zunanjih del. Odsek bo odločal v vseh vprašanih, izvzemši v strateških, glede katerih se poveri odločitev generalisimim.

Vladivostok gori.

Stockholm, 26. marca. V pristaniških napravah v Vladivostoku je izbruhnil velik požar. Zgorelo je 100.000 funtov bombaževine, uničeno je bilo za 7 milijonov rubljev municije. Zažgali so baje orožniki.

Miljukovi načrti.

Lugano, 26. marca. Italijanski listi poročajo: Miljukov je izjavil v razgovoru z zastopnikom pariške agenture Radio, da bo Rusija nadaljevala vojno do končne zmage. Polastila se bo Carigrada ter osvobodila vse Slovane avstro-ogrskemu monarhiji. Srbija in Rnmunija bodeta povečani. Organizirali bodemo jugoslovansko državo tako solidno, da bo postavljena na Balkanu nemškimi aspiracijam nepremagljiva barijera

Za narodno slovo.

Berolin, 27. marca. „Berliner Tagblatt“ poroča: Sveti Sinod (najvišja pravoslavna cerkvena oblast) objavlja posebno pastirsko pismo ruskim vernikom. V tem pismu pravi: V imenu onih milijonov, ki so se žrtvovali na bojiščih, v imenu žrtev, ki jih je dala domovina brez obotavljanja, izjavljamo, da smo dolžni blagobitu domovine in svojih rodbin opustiti vse medsebojne spore, vsa nasprotstva. Združite se v bratski ljubezni za veliko Rusijo, zaupajte provizorični vladi, zberite vse svoje sile, da privedete sveto Rusijo na pot svobode, sreče in slave.

Socialistična ljudska stranka je izdala proklamacijo, ki pravi, da zasleduje stranka v bistvu iste cilje kakor sedanja vlada. Pozivljamo vse naše pristase, vse državljane, ki stojijo na stališču

našega programa, da naj z vso silo podpirajo sedanjajo vlado.

Delavci zahtevajo obtožbo proti carju.

Pariz, 26. marca. „Journal de Peuple“ poroča iz Petrograda: Delegati delavskih odborov, zlasti revolucionarji, zahtevajo, da se dvigne proti carju Nikolaju in njegovi rodbini obtožba.

47 kmetskih odposlanstev za mir.

Stockholm, 13. marca. V Petrogradu so sprejeli dozdej 47 kmetskih odposlanstev, ki so izročila prošnje, naj se sklene mir in da naj se ozirajo na kmete.

Na Španskem odpravljena ustava.

Madrid, 29. marca. Agence Havas: S posebnim dekretom so v vseh provincah preklicali ustavna jamstva. (To se je zgodilo vsled tega, ker so delavci napovedali glavno stavko.)

DNEVNE VESTI.

Cesarjevo geslo. Kakor poročajo z Dunaja si je cesar izbral za geslo sledeče besede: „V vojni in miru z ljudstvom za domovino“. — To geslo so javno prvič uporabili v Brandysu na Češkem 26. marca kot napis na slavoloku, postavljenem povodom cesarjevega obiska. Tudi na novem zlatem in srebrnem denarju bo kovano cesarjevo geslo.

Dekoracija cesarju v spomin na zmagonosno ofenzivo 1916. Dunaj, 25. marca. Feldmaršal nadvojvoda Evgen je prišel danes pred cesarja, da izroči imenom podrejenih mu vojskovodij in vojakov veliki križ reda Marije Terezije, ki ima na hrbtni strani tole posvetitev: Zmagovitemu voditelju jurišajoče skupine v napadu na Italijo svojemu Najvišjemu vojnemu gospodu v neizpremenljivi zvestobi in hvaležnosti armadna skupina feldmaršala nadvojvode Evgena. Suganska dolina, 17. januarja 1917.

Grof Czernin v Berolinu. Zunanji minister grof Czernin se je podal 26. t. m. v Berlin, kjer se nadaljujejo važne, povodom navzočnosti nemškega državnega kanclerja na Dunaju pred deseti dnevi pričete konference.

Sklicanje državnega zbora. Listi poročajo, da bo sklican državni zbor na dan 8. maja. Obenem z razglasom o sklicanju drž. zbora izide cela vrsta cesarskih patentov o preuredbi notranje-političnih razmer v Avstriji.

Vpoklici prebirancev. Avstrijski in ogrski črnovojniki, ki so bili pri prebiranjih izpoznani kot sposobni za orožje letnikov 1891 do 1872, morajo, če že niso pritegnjeni v službo z orožjem, ali če niso te službe oproščeni, odriniti pod orožje: 1. V letih 1891 do 1878 rojeni 16. aprila 1917 in 2. v letih 1877 do 1872 rojeni dne 2. majnika 1917. Tisti, ki bodo pri naknadnih prebiranjih po tem roku izpoznani za sposobne, morajo v 48. urah pod orožje. Tisti teh letnikov, ki so prostovoljno vstopili v skupno armado, vojno mornarico ali deželno brambo, morajo tudi po svojih pod 1. in 2. navedenih letnikih 16. aprila, oziroma 2. majnika 1917 odriniti pod orožje.

Prebiranje oproščenih na Ogrskem. Kakor poročajo iz Budimpešte, je naznanjeno tam prebiranje vseh oproščenih do vštete 45. leta. Oni, ki bodo spoznani za zmožne za službo, bodo morali v najkrajšem času oditi k vojakom, ostali pa se bodo smeli vrniti k svojemu delu. V posebnega obzira vrednih slučajih pa se bo oziralo tudi na nove prošnje za oprostitev.

Iz finančne službe. Gospod Mihael Amon, komisar finančne straže v Kranju je imenovan višjim komisarjem II. razreda.

Ljudskošolske vesti. Učitelj Josip Gorišek je premeščen s Svete gore v Leše v radovljiškem okraju, Melan. Sever je imenovana za provizorično učiteljico v Moravcāh, Ana Kersnik za suplentinjo v Rovi, Irma Cepuder za provizorično učiteljico v Smartnem pri Kranju.

Fran Gerbič †. Po kratkem bolehanju je umrl v Ljubljani za slovensko glasbeno, pevsko in dramatično umetnost velezaslužni ravnatelj „Glasbene Maticе“ gospod Fran Gerbič v starosti 77 let.

Umrli je dne 28. t. m. v Lincu c. kr. višji finančni svetnik Rajmund Jordan, bivši davčni referent pri c. kr. okr. glavarstvu v Kranju. Truplo pripeljejo v Kranj.

Teden za vdove in sirote. Vsled inicijative tukajšnjega c. in kr. štacijskega poveljstva, priredi tukajšnji lokalni odbor „Teden za vdove in sirote“. Prične se ta prireditev dne 9. aprila, to je na velikonočni ponedeljek, kateri dan se bodo prodajali znaki in cvetlice. Koncertirala bo vojaška godba na trgu in v dvorani Ljudskega doma. Ta teden bo posebna predstava v Kino-Taliji, obeta se tudi kabaretni večer z najboljšimi umetniki, v nedeljo, dne 15. aprila, bo pa na glavnem trgu javna tombola. Kot zaključek se nam pa še obeta pevski koncert. Pričakujemo, da bo patrijotično prebivalstvo mesta Kranja tudi to pot poka-

zalo svoje dobro srce in darežljive roke. Natančnejši program bo razviden iz lepakov.

Završnica. Dne 27. t. m. je upravno sodišče na Dunaju pod predsedstvom senatnega prezidenta Popelke drugič razpravljalo o Završnici. Pri prvi pritožbi, o kateri je bilo svoj čas poročano, je šlo za sledeči spor: Kranjski deželni odbor je dobil na svojo prošnjo koncesijo za ustanovitev vodne naprave v svrhu pridobivanja električne sile na Završnici. Temu sta ugovarjala papirniška delniška družba Leykam Vevče in drugi udeleženec Tomaž Pavšlar, ki sta bila že poprej dobila koncesijo za zgradbo vodne naprave. Kranjska deželna vlada je to pritožbo odbila in potrdila deželnemu odboru dano koncesijo. Tudi pritožba na poljedelsko ministrstvo ni imela uspeha, na kar sta se Leykam-družba in Pavšlar pritožila na upravno sodišče. Le-to je ugodilo eni pritožni točki ter je razveljavilo odločbo poljedelskega ministrstva zaradi pomankljivega postopanja. Nato je poljedelsko ministrstvo kranjskemu deželnemu odboru prepovedalo napravo na Završnici ter je razveljavilo po okrajnem glavarstvu v Radovljici in po deželni vladi v Ljubljani deželnemu odboru dovoljeno koncesijo. Predno je pa še bila izdana razsodba upravnega sodišča, je deželni odbor že dogradil napravo na Završnici in začel na njej obrat. Poljedelsko ministrstvo je odločilo, da je postopanje kranjskega deželnega odbora protizakonito in je odredilo, da je obrat na Završnici ustaviti. Proti tej ministrski določbi naperjena pritožba deželnega odbora je prišla 27. t. m. na razpravo pred upravnim sodiščem. Upravno sodišče je pritožbo kranjskega deželnega odbora zavrnilo kot neutemeljeno. V utemeljevanju razsodbe je predsednik poudarjal, da deželni odbor ni imel pravice zgraditi naprave na Završnici in začeti na njej promet — ko mu je bila vzeta koncesija. Če se je deželni odbor čutil po odvzetju koncesije prikrajšanega, bi se bil moral pritožiti na upravno sodišče. Ker pa ni nastopil pota pritožbe, je postala ministrska odločba pravomočna.

Nove davčne določbe. Te dni je izšla cesarska naredba, ki razglasa nekatere važne spremembe glede direktnih davkov. Predvsem so odpravljene v bodoče tkzv. odpisi od zemljiškega davka, ki so znašali zadnja leta približno 10% predpisanega davka. Po novi naredbi bodo odpisi dovoljeni izjemno le v slučajih bistvene omejitev dohodkov celega gospodarstva vsled elementarne škode. V pokritje teh odpisov se bo ustanovil poseben fond, v katerega bodo morali plačevati posestniki zemljišč 2% čistega katastralnega donosa. Posebno ostre določbe vsebuje nova naredba tudi glede napovedi osebne davka. Z osebno dohodarino obdačene osebe bodo morale v bodoče predložiti svoje knjige že prvi davčni inštanci na zahtevo v pogled. Za davčne delikte uvaja naredba poleg denarne tudi zaporno kazen in sicer do enega leta in sicer ne le za tiste ki prikrajšajo davek ali zatajijo svoje davčne obveznosti, temveč tudi za tiste, ki jim pri tem pomagajo.

Najvišje cene za krompir. Za en kilogram zdravega primerno suhega krompirja brez prsti in kali, razen rogljičarjev letine 1916 20 vinarjev, letine 1917 in sicer od 10. avgusta 1917 naprej 21 vinarjev. Za nadrobno prodajo je smatrati prodajo v množini pod 100 kg porabnikom.

Cena govedi. Opozarja se na ukaz c. kr. deželnega predsednika z 19. marca 1917, ki določa za klavno govedo naslednje najvišje cene za en kilogram žive teže in sicer: Voli: kakovost I 3 K 50 v, kakovost II 3 K, kakovost III 2 K 50 v; krave: kakovost I 3 K 10 v, kakovost II 2 K 70 v, kakovost III 2 K 30 v; telice in biki: kakovost I 3 K 30 v, kakovost II 3 K, kakovost III 2 K 40 v; koščena živina 1 K 80 v. Prestopki tega ukaza se bodo kaznovali z denarnimi globami do 5000 kron ali z zaporom do 6 mesecev.

Brzjavni zavitki v poštnem prometu. Z naredbo trgovinskega ministrstva z dne 5. marca t. l. so od 1. aprila splošno pripuščeni tudi brzjavni zavitki v tuzemskem in v avstrijsko-nemškem poštnem prometu. Podrobnosti se izvedo na vsaki pošti.

Dijaška kuhinja v Kranju. Za drugi tečaj šolskega leta so darovali: G. dr. Franc Jerala, odvetoik v Škofji Loki K 52.—; upravništvo Ljubljanskega Zvona v Ljubljani K 6.—; meščani za marec K 256; prof. zbor za marec K 11.—; sl. županstvo v Bohinjski Bistrici K 10.—; g. Boleoslav Bloudek, stavbni svetnik K 20.—; mesto venca na grob nečakinje in sestrične Marije: dr. K. Šavnik-ovi z Dunaja K 20.—, mesto cvetk na krsto mali Mariji Wilfan-ovi rodbina F. Sajovičeva in ga. Anuša Majdičeva po K 10.— v Kranju; sl. hranilnica in posojilnica v Zgornjem Tuhinju K 40. Vsem dobrotnikom iskrena hvala! Odbor.

Za goriške begunce polit. okraja Kranj so darovali gos. Martin Stular, župnik v Trbojah „Mal obolus za sironake domovine“ K 10.—, preostanek prostovoljne dražbe K 150, sl. kat. izobr. društvo „Kvišku“ v Smedniku K 63.—. Pristrčno hvalo izraža pomožni odbor za goriške begunce v Kranju.

Občni zbor „Ljubljanske kreditne banke“ se je vršil 29. t. m. Občni zbor je sklenil v zmislu

pravil 5% dotacijo rednemu rezervnemu zakladu v skupnem znesku 53.593 K 13 v, 10% tantiemo upravnemu svetu v znesku 61.826 K 95 v in nagrado nadzorstvenemu svetu v znesku 8000 K. Nadalje je sklenil 5%no dividendo in 2 odstotno superdividendo od 20.000 delnic po 400 K nom. za kupon št. 16 a 25 K skupaj 560.000 K. Za vojne in dobrodelne namene se je določilo 15.000 K. Izrednemu rezervnemu zakladu za menične izgube se nakaže 320.000 K na novi račun leta 1917 pa se prenese 50.107 K 87 v s čimer je ves čisti dobiček v znesku 1.083.527 kron 95 vin. razdeljen. Z ozirom na stalno naraščanje vlog na knjižice in tekoči račun, katere so znažale koncem leta 1916 skupno K 25.821.833-50, nadalje upoštevajoč ugodne razmere na denarnem trgu, je sklenil občni zbor zvišati delniško glavnico za K 2.000.000.— z izdajo 5000 delnic po K 400.— nominale.

Svarilo pred sabotažo. Uradno opozarjajo: Vsako zločinsko početje v svrhu uničenja živil ali povzročenja bolezni pri živalih, zlasti pri konjih, da bi vojna sila avstro-ogrskе monarhije trpela škodo ali njeni zavezniki, ali sovražniku v korist storjeno dejanje, istotako tudi poskus takega dejanja, se smatra za zločin proti vojni sili države in so kaznuje v območju armade na bojišču prekosodno, v zaledju pri obtežujočih okolnostih s smrtjo na vislicah, drugače s težko kaznijo do 20 let. Kdor bi vedel za tako početje, pa bi ga ne razkril ali skušal preprečiti, se smatra za sokrivca.

Razglas. Gozdni posestniki in lesni trgovci se opozarjajo, da je vsled ukaza c. kr. deželnega predsednika za Kranjsko z dne 27. junija 1916, št. 20589 sekanje domačega kostanja od 1. aprila do 1. oktobra brez izjeme nedopustno in kaznjivo.

Obesil se je Matevž Vrhunc, posestnik in konjski trgovec v Lescah na Gorenjskem, sedaj kot črnovojnik na kolodvoru v Dutovlje-Skopo na Krasu, dne 19. t. m. opoldne po obedu. Vzrok domače razmere.

Avtomatičen vojak. Iz Amerike prihaja najnovejša senzacija, da se je nekemu Bern Pieperju v Illinoisu posrečilo konstruirati avtomat, ki naj nadomešča — vojake na fronti. Ameriški listi popisujejo tega avtomatičnega vojaka kot velikana iz železa, ki je tri metre visok. Avtomat prenaša težka bremena in se giba kakor človek. V notranjosti se nahajata dva motorja s 40 konjskimi silami. Konstruktor tega aparata izjavlja, da je njegov vojak „izvrsten“ pri napadih na žične ovire in pri uničevanju posadk v strelskih jarkih. Za hrano potrebuje le par litrov bencina.

21/350.

Vabilo

k rednemu občnemu zboru

rokodelskih in sorodnih obrtov v Kranju, ki se vrši v nedeljo dne 15. aprila 1916 dododne ob 10. uri v združni pisarni.

Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo o združnem delovanju l. 1915 in 1916. 3. Računski zaključek za l. 1915 in 1916. 4. Proračun za l. 1917. 5. Sklepanje o letni članarini (prispevkih). 6. Raznoterosti.

V slučaju, da bi ne bil občni zbor ob navedenem času sklepčen, se vrši isti dan ob 11. uri dopoldne ravnotam drugi občni zbor pri vsakem številu udeležnikov in z istim dnevnim redom.

V Kranju, dne 29. marca 1917.

R. Jeglič, načelnik.

Stanovanje

z dvem ali trem sobami, kuhinjo in pritlikami se išče za 1. maj. — Naslov pove upravništvo lista.

Kupim vsako množino

smrekovega
orehovega
jesenovega
češnjevega
hruševega
lipovega
hrastovega

lesa

na vago ali na meter. Debelina od 30 cm naprej.

Kupim tudi

kostanjev les

Natančneja pojasnila daje **L. REBOLJ, KRANJ.**

Spominjajte se „Rdečega križa“.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v LJUBLJANI

obrestuje hranilne vloge po čistih

Rezervni zaklad
nad K 1.000.000

brez odbitka rentnega
davka.

4¹/₄ 0/0

brez odbitka rentnega
davka.

Hranilnih vlog
nad K 23.000.000

6 52—5

Tiskarskega vajenca

 sprejme takoj

Tiskarna „Sava“ v Kranju

Vojne dopisnice

v poljubnih
množinah
oddaja

 Tiskarna „Sava“
v Kranju.

Svarilo!

Koder se
prodajajo ponaredbe
naročite pristni

naravnost od izdelovalnice

pod naslovom:

Rastlinska destilacija

„FLORIAN“

v Ljubljani.

5

Najbolj varno naložen denar v vsem
političnem kranjskem okraju!

Mestna hranilnica v Kranju

obrestuje hranilne vloge po

**Splošni rezervni zaklad
(lastno premoženje) nad
460.000 kron!**

Hranilnica posoja na zemljišča po 5¹/₂% na leto
in na amortizacijo v 45 letih, tako da na primer
dolžnik v teku 45 let popolnoma poplača poso-
jilo 100 kron z obrestmi vred, ako plačuje vsa-
kega pol leta po 3 krone.

Koncem leta 1916. je bilo
stanje hranilnih vlog nad

7 milijonov 100 tisoč kron.

Posojil na zemljišča ter posojil občinam
nad 3 milijone 900 tisoč kron.

4%

brez odbitka rentne-
ga davka, katerega
plačuje hranilnica iz
lastnega. Narasle in
nedvignjene vložne
obresti pripisuje h ka-
pitalu vsakega pol leta
— to je dne 30. junija
in dne 31. decembra
— ne da bi bilo treba
vlagateljem se zgla-
šati radi tega pri hra-
nilnici.

Za varnost hranilnih vlog jamči poleg lastnega
rezervnega zaklada mestna občina Kranj z
vsem svojim premoženjem in z vso svojo dav-
čno močjo. Da so hranilne vloge res varne,
priča zlasti to:

da vlagajo v to hranilnico tudi so-
dišča denar mladoletnih otrok in
varovancev, ter župnišča cerkveni
denar.

Ta najstarejši in največji denarni za-
vod na celem Gorenjskem uraduje
v Kranju na rotovžu

vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in vsak tržni
dan tudi od 2. do 4. ure popoldne.